
28.08.2017

Eestis tegutsevate fondivalitsejate hallatavate varade maht jätkab kasvu. 2017. aasta esimese kvartali jooksul lisandus 0,1 miljardit eurot, varade kogumaht küündib 5,6 miljardi euroni. Enamiku sellest kasvust moodustasid fondid, mille maht kerkis kvartali lõpuks 4,2 miljardi euroni, sh kasvas kohustuslike pensionifondide maht 0,2 miljardi võrra, küündides 3,3 miljardi euroni.

Eesti fondivalitsejate jaoks on lisaks enda fondide valitsemisele oluliseks äriiainiks allhanke korras investeringute juhtimise teenuse osutamine välismaistele fondidele. Kõnealune hallatavate varade maht vähenes esimese kvartaliga 0,1 miljardi euro võrra, 1,1 miljardi euroni.

2017. aasta alguses jõustunud investeerimisfondide seadus muutis muu hulgas fondivalitsejate üle teostatava järelevalve ulatust. Vaid kutselistele investoritele mõeldud mitteavalikke fonde valitsevad fondivalitsejad said võimaluse minna üle leebemale järelevalverežiimile. Tegutsevatest fondivalitsejatest kasutas seda võimalust mitteavalikku alternatiivfondi valitsev AS SmartCap. Fondivalitsejate koguarv kvartali lõpuks siiski ei muutunud, sest turule tuli uus pensionifondide valitseja Tuleva Fondid AS.

Fondivalitsejate varade kogumaht on kahanenud kolmandat kvartalit järjest. 2017. aasta esimese kvartaliga vähenes koondbilansimaht 3,9 miljonit eurot ja moodustas kvartali lõpus 125,2 miljonit eurot. Põhjusteks olid muu seas ASi SmartCap lahkumine senise järelevalverežiimi alt, fondivalitsejate poolt dividendide maksmine jm tehingud. Varade mahu vähenemist leevendasid samal ajal sektori teenitud puhaskasum, omanike kapitalisüstid ja Tuleva Fondid ASi lisandumine.

Fondivalitsejate maksude eelne kasum oli esimeses kvartalis 5,9 miljonit eurot. Võrdluseks: mullune keskmine maksude eelne kvartalikasum oli 4,6 miljonit eurot. Kasumi kasvu toetas tavapärasest suurem finantstulu: arvestatavalt kasvas fondivalitsejate investeringute väärtus ning finantsinvesteringute realiseerimisest teeniti rohkem tulu kui varem.

Fondivalitsejate puhaskasum kujunes tavalisest väiksemaks, moodustades esimeses kvartalis 4,1 miljonit eurot.

Fondivalitsejate sektori omakapitali tootlikkus langes esimeses kvartalis 2016. aasta 16%lt 14%ni. Seda mõjutas sektori tavapärasest väiksem puhaskasum.

Fondivalitsejatele seatud usaldatavusnõudeid täitsid esimese kvartali lõpus kõik turuosalised. Lisaks täitsid kõik kohustuslike pensionifondide valitsejad neile kehtivat oma osakute omamise nõuet. Aasta alguses jõustunud uus investeerimisfondide seadus leevendas märkimisväärselt pensionifondide valitsejate kapitalinõudeid, mille tulemusel kasvas sektoris omavahendite nõude kaetus 237%lt 547%ni.

Peamised arengusuunad ja riskid

- 2016. aasta viimases kvartalis tuli enamik pensionifondide valitsejaid turule uute fondidega, mille valitsemistasud on senistega võrreldes tunduvalt madalamad. Need pensionifondid toimivad fondifondi põhimõttel ehk investeeritakse passiivselt juhitavatesse indeksfondidesse. Valitsemistasusid langetati ka mõnel juba pikemat aega tegutsenud pensionifondil. 2017. aasta esimese kvartali näitajatele uute fondide turule toomine märkimisväärselt mõju ei avaldanud.
- 2016. aasta lõpus tegutsenud pensionifondide valitsejate kapitalinõuded vähenesid

usaldatavusnõuete leevenemise tõttu enam kui 20 miljonit eurot.

- Uus investeerimisfondide seadus võimaldab tegutseda väikefondi valitsejana, kellele rakendub senisest oluliselt leebem järelevalverežiim. Fondivalitsejatest on vastava teatise esitanud AS SmartCap , 4Times Capital AS, FB Asset Management AS ja United Asset Management AS.